

А. С. Садикіна

аспірант кафедри освіти та управління навчальним закладом
Класичного приватного університету

Дафна Максимов (Шарон)

ORCID ID: 0000-0003-1134-8195

аспірант державного закладу вищої освіти
«Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ПСИХОЛОГІЇ ЯК БАЗИС ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЇХ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті показано, що сучасне суспільство потребує фахівця з психології здатного шляхом просвітницької діяльності на засадах партнерства допомогти громадянам, навчити як: знизити рівень стресу, подолати тривогу, упоратися з наслідками психологічної травми, пережити втрату близької людини або родича, а також пояснити як регулювати самостійно психологічний стан.

Ці та інші популярні запити ринку психологічних послуг надають змогу найбільш повно реалізувати природу людині й детермінують необхідність перегляду окремих параметрів професійної освіти. У контексті викладеного вище особливої важливості набуває ефективна підготовка майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності.

У статті з'ясовано, що питання формування готовності майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності ще не стало предметом дисертаційного дослідження. Разом з тим, проаналізовані дисертаційні дослідження та наукові праці створюють належний теоретичний базис для формування готовності майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності.

Перспективними для створення належного теоретичного базису формування готовності майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності є наступні ідеї: розробити спецкурс для забезпечення ефективності підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності з врахуванням транс- й міждисциплінарних зв'язків загальногуманітарних і професійно-орієнтованих дисциплін; здійснити спеціалізовану практичну підготовку майбутнього психолога до просвітницької діяльності у рамках фахової практики; акцентувати увагу на формуванні тих особистісних якостей майбутнього бакалавра психології, які є значущими для ефективного здійснення просвітницької діяльності, а також на формування в них дивергентного мислення; використовувати Балінтовську групу забезпечення ефективної рефлексії процесу підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності; якнайглибше висвітлювати просвітницьку діяльність майбутнього бакалавра психології та виділити її основні напрями.

Ключові слова: *готовність, майбутні бакалаври психології, перспективні ідеї, аналітичний огляд, просвітницька діяльність психологів.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими або практичними завданнями. Соціально-економічні реалії сучасного світу спонукають до перегляду вимог до професійної підготовки сучасного фахівця-психолога відповідно до соціального замовлення ринку праці.

Нині сучасне суспільство потребує фахівця з психології здатного шляхом просвітницької діяльності на засадах партнерства допомогти громадянам, навчити як: знизити рівень стресу, подолати тривогу, упоратися з наслідками психологічної травми, пережити втрату близької людини або родича, а також пояснити як регулювати самостійно психологічний стан.

У контексті викладеного вище особливої важливості набуває ефективна підготовка майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти формування готовності майбутніх психологів до певної діяльності у дисертаційних дослідженнях вивчали О. Затворнюк [3], І. Калиновська [5], Т. Ковалькова [6], О. Пономаренко [11], В. Ратєєва [12], Л. Степаненко [16] та інші дослідники.

Теоретичні аспекти професійної підготовки майбутніх психологів стали предметом наукових праць І. Андрійчук [1], Н. Гриньової [2], В. Синишиної [13; 14; 15], Д. Супрун [17], І. Хавіна, Н. Северина [19] та інших науковців.

Різні аспекти проблеми підготовки майбутніх фахівців до просвітницької діяльності стали предметом досліджень Лі Аньань [9], А. Ільченко [4], О. Кузнецової [7; 8], О. Палаженко, Г. Фіськова [10], І. Феднової [18] та інших науковців.

Проте, більшість наукових розвідок розкривають лише окремі аспекти професійної підготовки майбутніх бакалаврів психології, тому питання підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності наразі залишається малодослідженим.

Мета дослідження – визначити сучасний стан дослідження проблеми підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності та створити належний теоретичний базис для формування готовності майбутніх бакалаврів психології до визначеного виду діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Насамперед проаналізуємо наукові роботи найбільш наближені до теми нашого дослідження. Предметом аналізу стануть особливості такої підготовки (концептуальні ідеї, психологічні, педагогічні та організаційні умови, інновації, технології тощо), які в перспективі можуть утворити належний базис для формування готовності майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності.

Так, метою дослідження О. Затворнюк стало виявлення й теоретичне обґрунтування педагогічних умов формування готовності майбутніх психологів до професійного самовдосконалення та їх експериментально-дослідна перевірка [3]. На думку дисертантки, оптимізація процесу формування готовності майбутніх психологів до професійного самовдосконалення має реалізовуватися шляхом активізації певних педагогічних умов, котрі орієнтуватимуть фахову підготовку, сприятимуть виробленню умінь майбутніх психологів до навчальних предметів і процесу пізнавальної діяльності, самостійно оцінювати свою підготовленість до професійного самовдосконалення, саме: формування мотивації до професійного самовдосконалення на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії; розширення змісту навчального курикулуму через інтеграцію акмеологічного та компетентісного підходів; включення майбутніх психологів в професійну діяльність через набуття досвіду професійного самовдосконалення у поза аудиторній роботі та під час навчально-виробничої практики [3, с. 140]. При цьому, ефективними у процесі професійної підготовки майбутніх психологів до професійного самовдосконалення виявилися такі методи, як: методи роботи в малих групах, моделювання ситуацій (кейс-методи), «мозковий штурм», методика створення програми життєтворчості, соціально-психологічні ігри, щоденники самовдосконалення і т.п. [3, с. 195-196].

Предметом дослідження І. Калиновської також стали педагогічні умови, але вже в контексті підготовки майбутніх практичних психологів до роботи в умовах інклюзивного навчання учнів закладів загальної середньої освіти. На думку авторки, формування досліджуваної готовності буде ефективним, якщо створити наступні три педагогічні

умови, а саме: 1) формування позитивної мотивації та ціннісного ставлення майбутніх практичних психологів до роботи в умовах інклюзивного навчання учнів закладів загальної середньої освіти шляхом застосування традиційних та інноваційних форм, методів та засобів професійної підготовки; 2) оновлення змісту підготовки майбутніх практичних психологів до вказаного виду роботи з метою набуття ними інклюзивної компетентності; 3) удосконалення практичного складника підготовки майбутніх практичних психологів до якісного виконання професійних функцій в умовах інклюзивного навчання учнів закладів загальної середньої освіти [5, с. 26-27]. На думку авторки, *перспективними технологіями психологічної роботи* в умовах інклюзивного навчання учнів закладів загальної середньої освіти є: технології діагностування особливих освітніх потреб дітей; технології створення інклюзивного освітнього середовища; технології надання психологічних та корекційно-розвиткових послуг; технології навчання учнів з особливими освітніми/типовими потребами засобами корекції психофізичного розвитку; технології консультування учасників освітнього процесу в умовах інклюзивного навчання; технології психологічного супроводу школярів з особливими/типовими освітніми потребами в умовах обов'язкової взаємодії з їхніми батьками; технології просвітницько-співробітницької діяльності щодо психологічного супроводу інклюзивного навчання [5, с. 97].

Предметом дослідження Т. Ковалькової стала технологія формування готовності майбутніх психологів до професійної діяльності в авіаційній галузі. Досліджувану готовність авторка тлумачить як інтегральне утворення особистості, що складається з чотирьох компонентів: особистісного компонента (пізнавальний інтерес до діяльності в галузі цивільної авіації, позитивне ставлення до професійної діяльності, розвиток емоційної сфери фахівця), когнітивного компонента (система знань психолога, які йому необхідні для роботи у будь-якій сфері та в авіаційній галузі), інтерактивного компонента (система умінь, що зумовлює досягнення адекватного вимогам фахової діяльності результату за рахунок достатньо високого рівня професійного розвитку фахівця-психолога) та рефлексивного компонента (здатність до оцінки своєї підготовки до професійної діяльності). При цьому, на думку дисертантки, процес формування готовності майбутніх психологів до професійної діяльності в авіаційній галузі буде ефективним, якщо: забезпечити спрямованість діяльності науково-педагогічних працівників на формування досліджуваної готовності; забезпечити прагнення викладацького складу до реалізації особистісно зорієнтованого змісту навчання студентів; сприяти формуванню у студентів належного рефлексивного ставлення до власної підготовки у процесі

фахової підготовки; використовувати неімітаційні та імітаційні методи, які активізують навчально-пізнавальну діяльність студентів-психологів [6].

Метою докторського дисертаційного дослідження О. Пономаренко стала розробка та перевірка теоретичних і методичних засад підготовки майбутніх магістрів психології до професійної діяльності в умовах неформальної освіти. На думку дисертантки специфіка професійної діяльності майбутніх магістрів психології в умовах неформальної освіти ґрунтується на двох її основних аспектах – *функціях* та *ролях*, які має реалізовувати й виконувати фахівець-психолог у зазначених умовах. Так, *основними функціями магістрів психології* в умовах неформальної освіти є: *освітня (просвітницька)*, яка передбачає підготовку, організацію та проведення просвітницької діяльності з проблем у сфері психології для різних верств населення; *коригувальна*, яка виявляється в наданні колективної й персональної психологічної допомоги дітям і дорослим, які опинилися в кризовій ситуації; *розвивальна*, яка спрямована на забезпечення створення оптимальних педагогічних та психологічних умов для особистісного розвитку клієнтів. Зазначені функції інтегровано в трьох *рольових позиціях* магістрів психології в умовах неформальної освіти: *психолога, педагога та підприємця* [11, с. 213-214].

Дисертантка В. Ратеєва, досліджуючи процес формування готовності майбутніх психологів до використання засобів естетотерапії у професійній діяльності, визначили три педагогічні умови, що забезпечують його ефективність, а саме: 1) інтеграція у зміст професійної освіти майбутніх психологів навчальної програми «Основи естетотерапії у професійній діяльності майбутніх психологів»; 2) залучення майбутніх психологів до практико-орієнтованої діяльності із розв'язання життєвих соціальних проблем і реалізації різноманітних волонтерських проєктів; 3) забезпечення партнерської взаємодії студентів-майбутніх психологів і викладачів у процесі опанування професійно-орієнтованих дисциплін. Формами позааудиторної діяльності, що сприяють формуванню готовності майбутніх психологів визначено: колективні (арт-виставки, майстер-класи, фестивалі, вечори-зустрічі, молодіжні форуми, ток-шоу, флешмоби, акції, вистави); групові (факультативний курс, тренінгові заняття, рольові ігри, круглі столи, дискусії, творчі експедиції, дебати, брейн-ринг, мистецькі проєкти, групові творчі справи); індивідуальні (консультації, індивідуальні завдання, виконання музичних творів); методами – метод розвитку професійної свідомості (роз'яснення, бесіда, лекція, диспут); проєктивні методи (метод проєктів, проєктивне малювання, ігрове моделювання); метод стимулювання діяльності (заохочення, спонукання, схвалення, змагання) [12].

Метою докторського дисертаційного дослідження Л. Степаненко стало розробка та експериментальна перевірка моделі професійної підготовки майбутніх психологів до соціальної взаємодії з маргінальними соціальними групами. Дисертанткою виявлено, що в сучасних умовах для майбутнього психолога постає необхідність не тільки мати знання, а й вміти налагоджувати соціальну взаємодію та володіти сукупністю сталих глибоко усвідомлених та осмислених мотивів і прагнень творчої високоякісної професійної педагогічної діяльності. Саме тому, винятково важливою стає *актуалізація особистісних смислів і цінностей майбутніх психологів* щодо власної професійної діяльності із подальшим їх переосмисленням, а також налагодження суб'єкт-суб'єктної взаємодії між викладачами і студентами, в якій відбувається обмін особистісними смислами [16, с. 12-13]. У ході професійної підготовки важливим є поступове ускладнення навчального матеріалу і навчально-виховних завдань, яке забезпечує формування досліджуваної готовності за висхідною, коли кожне нове знання, уміння спирається на попереднє і зумовлюється ним [16, с. 17]. До *педагогічних технологій*, що визначили стратегію організації освітнього процесу підготовки майбутніх психологів до взаємодії з маргінальними соціальними групами у закладах вищої освіти належать: особистісно-зорієнтована, проблемно-пошукова, інноваційна та інтерактивна. Дисертантка вважає, що доцільним також є розробка комплексу самостійних творчих завдань, які мають на меті актуалізацію, використання в нестандартних умовах знань, здобутих під час вивчення питань з теорії соціальної педагогіки; формування ціннісних орієнтацій та установок; встановлення професійної самооцінки та вироблення власного ідеалу, розширення власної «Я-концепції» [16, с. 19].

Далі проаналізуємо **теоретичні аспекти професійної підготовки майбутніх психологів**, які стали предметом наукових праць українських дослідників.

Так, Д. Супрун досліджувала питання модернізації змісту професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти [17]. На думку авторки, такий вид професійної підготовки необхідно модернізувати шляхом впровадження компетентнісного та креативно-інтелектуального підходів та транс- й міждисциплінарних зв'язків загальногуманітарних і професійно-орієнтованих дисциплін. Цікавою є думка Д. Супрун щодо необхідності розробки транс- та міждисциплінарних спецкурсів, які базуються на інтеграційних модульних технологіях та компетентнісному підході, зокрема спецкурс «Новітні тенденції професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти» [17]. Нам імпонують зазначені ідеї Д. Супрун щодо

необхідності розробки такого роду спецкурсу для забезпечення ефективності підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності з врахуванням транс- й міждисциплінарних зв'язків загальногуманітарних і професійно-орієнтованих дисциплін.

Науковець В. Синишина у ході вивчення особливостей професійної підготовки майбутніх практичних психологів, акцентує увагу на *необхідності спеціалізованої практичної підготовки майбутнього психолога залежно від їх майбутньої сфери діяльності* – туристичної, освітньої, виробничої, банківської тощо [13]. Ця ідея заслуговує на увагу і буде нами врахована у ході розробки методичних засад підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності.

Дослідниця Н. Гриньова розглядаючи особливості фахової підготовки студентів-психологів до роботи з дітьми «груп ризику» в процесі навчання у ВНЗ, звертає увагу на *важливість фахової практики як компоненту спеціальної практичної підготовки*. На думку автора, саме у ході індивідуального супроводу дітей «груп ризику» в рамках фахової практики відбувається формування професійної та психічної готовності майбутніх психологів до роботи з дітьми зазначеної категорії, закріплення теоретичних знань, формування відповідних професійних вмінь, а також розвиток професійних якостей фахівця-психолога [2]. Цілком погоджуємося з думкою автора про важливість фахової практики для формування готовності майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності, і врахуємо у нашому дослідженні.

Роль психологічної виробничої практики як складової формування професійної компетентності майбутніх практичних психологів досліджувала В. Синишина [14]. Нам імponує думка авторки, що *виробнича практика студентів-психологів є елементом навчальної підготовки, що дає можливість швидкого реагування на соціальне замовлення у сфері психологічної допомоги*. Також важливим є твердження В. Синишиної, що у процесі проходження психологічної виробничої практики майбутніх психологів особливу увагу приділено діагностичному, профілактичному, просвітницькому та корекційно-розвивальному напрямам діяльності фахівця-психолога [14]. Оскільки саме просвітницький напрям діяльності майбутнього бакалавра психології є у фокусі нашого дисертаційного дослідження.

І. Андрійчук у ході емпіричного дослідження феномену «дивергентне мислення» у майбутніх психологів визначено, що *дивергентне мислення відіграє неабияку роль у професійному становленні психолога як фахівця*, адже воно пов'язане із креативністю та творчістю, і, що не менш важливо, забезпечує самовираження особистості у творчій діяльності. Крім цього, як зазначає авторка, саме дивергентне мислення є тією мис-

ленневою діяльністю, що забезпечує створення нових й оригінальних ідей в нестандартних ситуаціях [1]. Нам імponує ця ідея, адже креативність та творчість є серед ключових вимог, що висувуються до майбутніх бакалаврів психології. А також важливим є те, що високий рівень інтелектуальної активності можна досягнути тільки завдяки генерації і аналізу багатьох різних ідей щодо вирішення нестандартної проблеми, питання чи ситуації.

Дослідниці І. Хавіна та Н. Северина на основі проведеного опитування та аналізу психограми бакалавра з психології виділили *дві підсистеми особистісних якостей*, необхідних для подальшої успішної роботи фахівця-психолога: психічні функції (пам'ять, концентрація та вміння швидко переключати увагу) та професійно зумовлені особистісні якості (допитливість, самокритичність, життєрадісність та оптимізм) [19]. Повністю погоджуємося з авторами, що високий рівень сформованості особистісних якостей майбутнього бакалавра психології є тим базисом, що дозволить йому ефективно й якісно сформулювати необхідні професійні вміння і навички у галузі психодіагностики, консультування, психопрофілактики та психокорекції [19]. Більше того, на нашу думку, високий рівень сформованості особистісних якостей дозволить сформулювати і розвинути вміння та навички, необхідні для якісної реалізації просвітницької діяльності бакалавра психології. Проте слід визначити, які саме особистісні якості є значущими для такої діяльності.

Питання *формування рефлексивного потенціалу* майбутніх психологів у ході супервізорської взаємодії вивчала В. Синишина [15]. На думку авторки, *супервізорська взаємодія у форматі Балінтовської групи* сприяє формуванню ідентичності майбутнього психолога з образом фахівця, забезпечує позитивну зміну особистісної та професійної Я-концепцій, а також створює конструктивну орієнтацію у способах подолання особистісних та професійних ускладнень фахівця-психолога. В. Синишиною доведено, що взаємодія в Балінтовській групі сприяє зниженню рівня тривоги в майбутніх психологів, актуалізації їх розуміння власної відповідальності за прийняття рішень і наслідування етичних принципів у межах професійної взаємодії, а також забезпечує формування вміння аналізувати власну професійну діяльність та можливість прогнозування професійного розвитку фахівця-психолога відповідно до індивідуально значущих пріоритетів [15].

Нам імponує ідея В. Синишиної щодо використання Балінтовської групи для забезпечення ефективної рефлексії майбутніх бакалаврів психології. Тому вважаємо що застосування такої форми взаємодії, дасть змогу майбутнім бакалаврам психології краще усвідомити особливості їх подальшої просвітницької діяльності. Адже осно-

вою Балінтовської-групи є групова психологічна робота, в ході якої фахівці-психологи представляють та обговорюють різноманітні проблемні ситуації зі своєї практики.

У контексті нашого дослідження доцільно проаналізувати й дисертаційні дослідження та наукові праці українських дослідників, присвячені різним аспектам **проблеми підготовки майбутніх фахівців до просвітницької діяльності**.

Так, предметом докторського дисертаційного дослідження О. Кузнецової стала теорія та практика методичної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької роботи зі школярами. Досліджуваний феномен дисертантка визначає як важливий компонент методичної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, що передбачає творчий підхід до створення, поширення, а також споживання цінностей світової та національної музичної культури. О. Кузнецовою також детерміновано *функції музичного просвітництва в школі*: світоглядно-пізнавальну, аксіологічну, праксеологічну, креативну та естетичну. До педагогічних умов, що забезпечують ефективність методичної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької роботи зі школярами дисертанткою віднесено: створення культуроосвітнього середовища в музично-просвітницькій взаємодії з учнями; забезпечення тьюторського супроводу організації музично-просвітницької діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва з учнями; активізація комунікативно-рефлексивного функціонування роботи учнів у проведенні музично-просвітницьких заходів; досягнення діалогових засад у процесі творчої взаємодії у позанавчальній просвітницькій роботі; актуалізація творчої мотивації студентів до самостійного наукового пізнання, активної професійної позиції, здатності до постійного фахового розвитку; інтеграція різновидів діяльності студентів, спрямованих до досягнення мети; стимуляції інноваційного навчання інтерактивними засобами; спонукання майбутніх учителів музики до творчого самовираження в музично-просвітницькій діяльності [7]. Нам імпонують ідеї дисертантки щодо важливості актуалізації творчої мотивації студентів до самостійного наукового пізнання, інтеграції різновидів діяльності студентів, а також спонукання майбутніх фахівців до творчого самовираження в музично-просвітницькій діяльності.

Метою дисертаційного дослідження І. Феднової стало обґрунтування теоретичних засад розвитку готовності вихователів до просвітницько-консультативної діяльності у системі методичної роботи закладу дошкільної освіти (далі – ЗДО). На думку дисертантки на розвиток готовності вихователів до просвітницько-консультативної діяльності з батьками позитивно впливатимуть наступні *організаційно-методичні умови*, а саме: мотивація

вихователя ЗДО до активної просвітницько-консультативної діяльності; створення у системі ЗДО методичної бази просвітницьких заходів прикладного характеру; організація взаємодії вихователів та фахівців різних галузей зі здоров'язбереження та розвитку дитини; забезпечення реалізації диверсифікованих форм підвищення кваліфікації вихователів ЗДО [18]. Перспективними ідеями для нашого дослідження є необхідність мотивації майбутніх фахівців до активної просвітницько-консультативної діяльності, а також організація взаємодії вихователів та фахівців різних галузей, що певним чином відгукується з ідеєю використання Балентовських груп.

Дослідниця Аньань Лі вивчала *педагогічні умови* підготовки студентів до музично-просвітницької діяльності [9]. На думку авторки, успішність процесу підготовки студентів до музичного просвітництва, можна забезпечити якщо створити наступні умови: встановлення в загально-фаховій підготовці студентів пріоритетної значущості їх готовності до виконання музично-просвітницьких функцій; здобуток єдності музично-просвітницької діяльності на уроках музики та у позакласній діяльності; підвищення рівня системності та інтегративності процесу формування музично-просвітницької компетентності студентів; застосування методики, спроможної забезпечити готовність студентів до постійного самовдосконалення в майбутній музично-просвітницької діяльності [9]. Погоджуючись з позицією автора, відмітимо перспективність останньої педагогічної умови (застосування методики, спроможної забезпечити готовність студентів до постійного самовдосконалення в майбутній музично-просвітницької діяльності), яку слід адаптувати до контексту нашого дослідження.

О. Палаженко та Г. Фіськова *досліджуючи зміст музично-просвітницької діяльності студентів-магістрантів* у мистецьких закладах вищої освіти тлумачать досліджуване поняття як «дидактично доцільні способи дій, котрі передбачають самостійне оволодіння музичним матеріалом на виконавському і вербальному рівнях з можливістю трансформації у музично-просвітницькій діяльності» [10]. Разом тим, автори виокремлюють низку *важливих функцій, притаманних сучасному магістранту-просвітнику у ході реалізації просвітницької діяльності*, а саме: пізнавально-евристична, творчо-відтворююча, організаторська, комунікативно-емоційна. При цьому, на їх думку, виконавсько-просвітницькі уміння набуваються тільки в результаті багаторазового повторення [10]. Цілком погоджуємось з думкою автора щодо ефективності розвитку умінь шляхом багаторазового повторення. Цікавою також є ідея авторів виділення функцій притаманних сучасному магістранту-просвітнику у ході реалізації просвітницької діяльності.

Дослідниця О. Кузнецова досліджувала специфіку просвітницької діяльності студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів. Авторкою виділено наступні *напрями музично-просвітницької роботи з учнями*, а саме: агітаційно-пропагандистська діяльність; проголошення художньо-естетичних цінностей; використання музично-просвітницьких знань у загальній практичній роботі; використання музично-просвітницьких ідей у творчій діяльності; організація змістовного відпочинку та дозвілля дітей і молоді [8]. Вважаємо перспективною для нашого дослідження ідею виділення напрямів просвітницької діяльності майбутнього бакалавра психології.

Науковець А. Ільченко досліджувала роль педагога у підготовці студентів-інтернів до санітарно-просвітницької діяльності з позиції компетентнісного підходу. На думку авторки, *основним завданням педагога є якнайглибше висвітлення санітарно-просвітницької діяльності*, адже така діяльність виконує вкрай важливу для медицини профілактичну роль [4]. Нам імпонує ця думка, адже просвітницька діяльність майбутнього бакалавра психології так само виконує профілактичну функцію.

Висновки. За результатами проведеного аналізу наукових праць О. Затворнюк [3], І. Калиновської [5], Т. Ковалькової [6], О. Пономаренко [11], В. Ратєєвої [12], Л. Степаненко [16] ми дійшли висновку, що питання формування готовності майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності ще не стало предметом дисертаційного дослідження, що підтверджує актуальність нашого дисертаційного дослідження.

Разом з тим, проаналізовані дисертаційні дослідження створюють належний теоретичний базис для формування готовності майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності.

Для створення належного теоретичного базису формування готовності майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності доцільно врахувати наступні ідеї:

– розробити спецкурс для забезпечення ефективності підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності з врахуванням транс- й міждисциплінарних зв'язків загальногуманітарних і професійно-орієнтованих дисциплін (Д. Супрун [17]);

– здійснити спеціалізовану практичну підготовку майбутнього психолога до просвітницької діяльності у рамках фахової практики (Н. Гриньова [2], В. Синишина [14]);

– акцентувати увагу на формуванні тих особистісних якостей майбутнього бакалавра психології, які є значущими для ефективного здійснення просвітницької діяльності, а також на формування в них дивергентного мислення (І. Андрійчук [1], І. Хавіна та Н. Северина [19]);

– використовувати Балінтовську групу забезпечення ефективної рефлексії процесу підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності (В. Синишина [15]).

– якнайглибше висвітлювати просвітницьку діяльність майбутнього бакалавра психології та виділити її основні напрями (О. Кузнецова [7; 8], І. Феднова [18]).

Серед *перспективних напрямів* подальших наукових розвідок визначимо такий як вивчення перспективного зарубіжного досвіду професійної підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності.

Список використаної літератури:

1. Андрійчук І. П. Емпіричне дослідження особливостей дивергентного мислення студентів майбутніх психологів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*. 2019. Вип. 4. С. 9-14.
2. Гриньова Н. В. Особливості фахової підготовки студентів-психологів до роботи з дітьми «груп ризику» в процесі навчання у ВНЗ. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Психологічні науки*. 2015. № 2. С. 24-29.
3. Затворнюк О. М. Формування у майбутніх психологів готовності до професійного самовдосконалення : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2016. 20 с.
4. Ільченко А. А. Роль педагога у підготовці студентів-інтернів до санітарно-просвітницької діяльності: компетентнісний підхід. *Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки*. 2016. Вип. 1. С. 29-38.
5. Калиновська І. С. Підготовка майбутніх практичних психологів до роботи в умовах інклюзивного навчання загальноосвітніх навчальних закладів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. Умань, 2020. 287 с.
6. Ковалькова Т. О. Формування готовності майбутніх психологів до професійної діяльності в авіаційній галузі у процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Нац. авіац. ун-т. Київ, 2016. 20 с.
7. Кузнецова О. А. Взаємозв'язок логічного та емоційно-художнього в просвітницькій діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти*. 2018. Вип. 25. С. 9-15.
8. Кузнецова О. А. Теорія та практика методичної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької роботи зі школярами: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Сумський пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. К., 2020. 491 с.

9. Лі Аньань. Педагогічні умови підготовки студентів до музично-просвітницької діяльності. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Педагогічні науки*. 2017. № 3. С. 42-46.
10. Палаженко О. П., Фіськов Г. М. Зміст музично-просвітницької діяльності студентів-магістрантів у мистецьких закладах вищої освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти*. 2019. Вип. 27. С. 57-61.
11. Пономаренко О. В. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх магістрів психології до професійної діяльності в умовах неформальної освіти : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2020. 561 с.
12. Ратеева В. О. Формування готовності майбутніх психологів до використання засобів естетотерапії у професійній діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Глухів. нац. пед. ун-т ім. Олександра Довженка. Глухів, 2016. 24 с.
13. Синишина В. М. Психологічна виробнича практика як складова формування професійної компетентності майбутніх практичних психологів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2020. Вип. 73. Том 2. С. 74-77.
14. Синишина В. Формування рефлексивного потенціалу майбутніх психологів. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*. 2021. Вип. 9. С. 229-235.
15. Синишина В. М. Особливості професійної підготовки майбутніх практичних психологів. *Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»*: Зб. наук. праць. Переяслав-Хмельницький, 2019. Вип. 44. 241-243 с.
16. Степаненко Л. М. Теорія і методика професійної підготовки майбутніх психологів до взаємодії з маргінальними соціальними групами : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2020. 42 с.
17. Супрун Д. М. Модернізація змісту професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти : монографія. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 492 с.
18. Феднова І. М. Розвиток готовності вихователів до просвітницько-консультативної діяльності з батьками у системі методичної роботи закладу дошкільної освіти: дис. ... д-ра філ. 01 Освіта/ Педагогіка, 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) / ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля». Дніпро, 2021. 323 с.
19. Хавіна І. В., Северина Н. Особистісні якості майбутнього бакалавра з психології у процесі професійної підготовки. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2019. № 4. С. 55-66.

Sadykina A., Maksymov D. Prospective domestic experience of professional training of future psychology bachelors as a basis for forming their readiness for educational activities

The article shows that modern society needs a psychology specialist who is capable of helping citizens through educational activities based on partnership, teaching them how to reduce stress levels, overcome anxiety, cope with the consequences of psychological trauma, deal with the loss of a loved one or relative, as well as explaining how to regulate their psychological state independently.

These and other popular requests in the market of psychological services provide an opportunity to fully realize the nature of human beings and determine the necessity of reviewing certain parameters of professional education. In the context of the above, effective preparation of future psychology bachelor's degree holders for educational activities becomes particularly important.

The article found out that the problem of forming the readiness of future bachelors of psychology for educational activities has not yet become the subject of a dissertation study. The analyzed dissertation studies and scientific works create an appropriate theoretical basis for the formation of the readiness of future bachelors of psychology for educational activities.

The following ideas are promising for creating an appropriate theoretical basis for the formation of the readiness of future bachelors of psychology for educational activities: to develop a special course to ensure the effectiveness of training future bachelors of psychology for educational activities, to take into account trans- and interdisciplinary connections of general humanitarian and professionally oriented disciplines; carry out specialized practical training of the future psychologist for educational activities within the framework of professional practice; to focus attention on the formation of those personal qualities of the future bachelor of psychology, which are significant for the effective implementation of educational activities, as well as on the formation of divergent thinking in them; to use the Balint group to ensure effective reflection of the process of training future bachelors of psychology for educational activities; to cover and highlight the main directions of the educational activities of the future bachelor of psychology as deeply as possible.

Key words: *readiness, future bachelors of psychology, promising ideas, analytical review, educational activities of psychologists.*